

Pavel Bartoň

Testování ATM prvků v telekomunikační síti Českých drah

klíčová slova: *technologie ATM, datová síť Českých drah, místní počítačová síť (LAN), rozlehlá datová síť (WAN), technologie SDH, pobočkové telefonní ústředny*

Účel provádění testů ATM prvků u Českých drah

S rozvojem síťových aplikací dochází v současnosti i u Českých drah k prudkému nárůstu požadavků na propustnost datových sítí a jejich integraci se sítěmi hlasovými. Vzhledem k tomu, že u ČD již existuje privátní datová síť WAN postavená na standardech X.25, Frame Relay a TCP/IP a privátní telefonní síť hlavních a pobočkových ústředen, přistoupila ČD-DDC, Správa železničních telekomunikací Praha (dále SŽT) jakožto provozovatel těchto sítí k ověřování možnosti postupného přechodu na integrovanou telekomunikační síť založenou na technologii ATM. Cílem těchto testů bylo stanovit strategii pro nasazování ATM a integraci hlasových a datových služeb a stanovení kritérií pro výběr páteřních a přístupových prepínačů s ohledem na jejich technické parametry, cenové relace a v neposlední řadě na jejich kompatibilitu se stávajícími komponentami sítě WAN a přístupových sítí LAN.

Popis současného stavu telekomunikačních sítí u Českých drah

Síť WAN, jak již bylo uvedeno, je postavena na protokolech Frame Relay a X.25 (prepínače řady AXS60xx a AXS3xxx od firmy Ascom) a TCP/IP (routery řady 75xx a 4700 od firmy Cisco). Páteřní spoje jsou z velké části provozovány na 3. vrstvě modelu OSI jako prepínaná síť Frame Relay a X.25. Tyto dvě sítě jsou spolu propojeny a vytvářejí takto heterogenní přenosové prostředí.

Do této sítě jsou připojeny samostatné počítače i lokální počítačové sítě (LAN).

Samostatné počítače jsou připojeny protokoly X.3 (na PAD X.3/X.28) a PPP (na asynchronní porty routerů Cisco 25xx). Ve výjimečných případech jsou některé specializované počítače připojeny protokolem X.25.

Ing. Pavel Bartoň, nar. 1964. Absolvent VŠSE Plzeň, obor technická kybernetika. Působil ve Výzkumném ústavu železničním, od r. 1995 v ČD-DDC, Správě železničních telekomunikací v oboru rozvoje datových sítí.

Sítě LAN jsou u ČD vybudované především na základě kombinace klasického sdíleného a přepínaného Ethernetu, v lokalitách s většími požadavky na propustnost sítě LAN je použita kombinace technologií klasického Ethernetu a 100VG AnyLAN. Ve větších budovách s více organizačními jednotkami je v páteřních trasách sítí LAN použita technologie Fast Ethernet s protokolem ISL (Inter Switch Link protokol) pro možnost tvorby virtuálních sítí LAN (VLAN). Tyto sítě LAN jsou připojovány na Ethernet či Fast Ethernet porty routerů Cisco.

Telefonní síť se skládá většinou z analogových hlavních a pobočkových ústředen. V současné době ale i zde dochází k digitalizaci. Postupně jsou nasazovány digitální pobočkové ústředny HiCom 300 od firmy Siemens, TTC-2000 od firmy Tesla Telekomunikace s.r.o., ústředny od firmy Philips a v malém počtu i jiné.

Telefonní a datová síť nejsou spolu propojeny (vyjma provozu některých komutovaných spojů), obě sítě však využívají shodnou telekomunikační infrastrukturu.

Správa IP sítě WAN a některých sítí LAN se odehrává pomocí HP OpenView na platformě HP UX a WIN NT.

Výběr zúčastněných firem, zadání testovacích kritérií.

Během června a července 1997 byly provedeny úvodní pohovory se zúčastněnými firmami a byla stanovena kritéria testů. Testy byly otevřenou záležitostí pro všechny výrobce ATM prvků, konkrétnější jednání byla vedena s firmami Cisco Systems (zastoupení v ČR Cisco Systems, s.r.o.), Fore Systems (zastoupení v ČR Core Computer s.r.o.), Xylan (zastoupení v ČR Unient Communications, a.s.) a 3Com (zastoupení v ČR 3Com Praha, s.r.o.). Jednání s firmou 3Com nedospěla ke konkrétním výsledkům, firma Xylan sdělila, že náklady na materiální zajištění testů (doprava, clo, zákaznický servis) by byly příliš vysoké, a proto nabídla testovací kapacity v pobočce v Holandsku.

Pro testování byla z důvodu existence potřebných prvků telekomunikačních sítí vybrána lokalita Plzeň.

Pro vytvoření konektivity na stávající routery a LAN přepínače Cisco a na pobočkové ústředny Hicom firmy Siemens a TTC-2000, které jsou v této části sítě ČD již nasazeny, byly zapůjčeny od firem Alef Nula, a.s. a Siemens komunikační systémy s.r.o. potřebné moduly a aktivní prvky. Firma VÚMS Datacom zapůjčila optické přenosové prostředky RAD AMC-101.

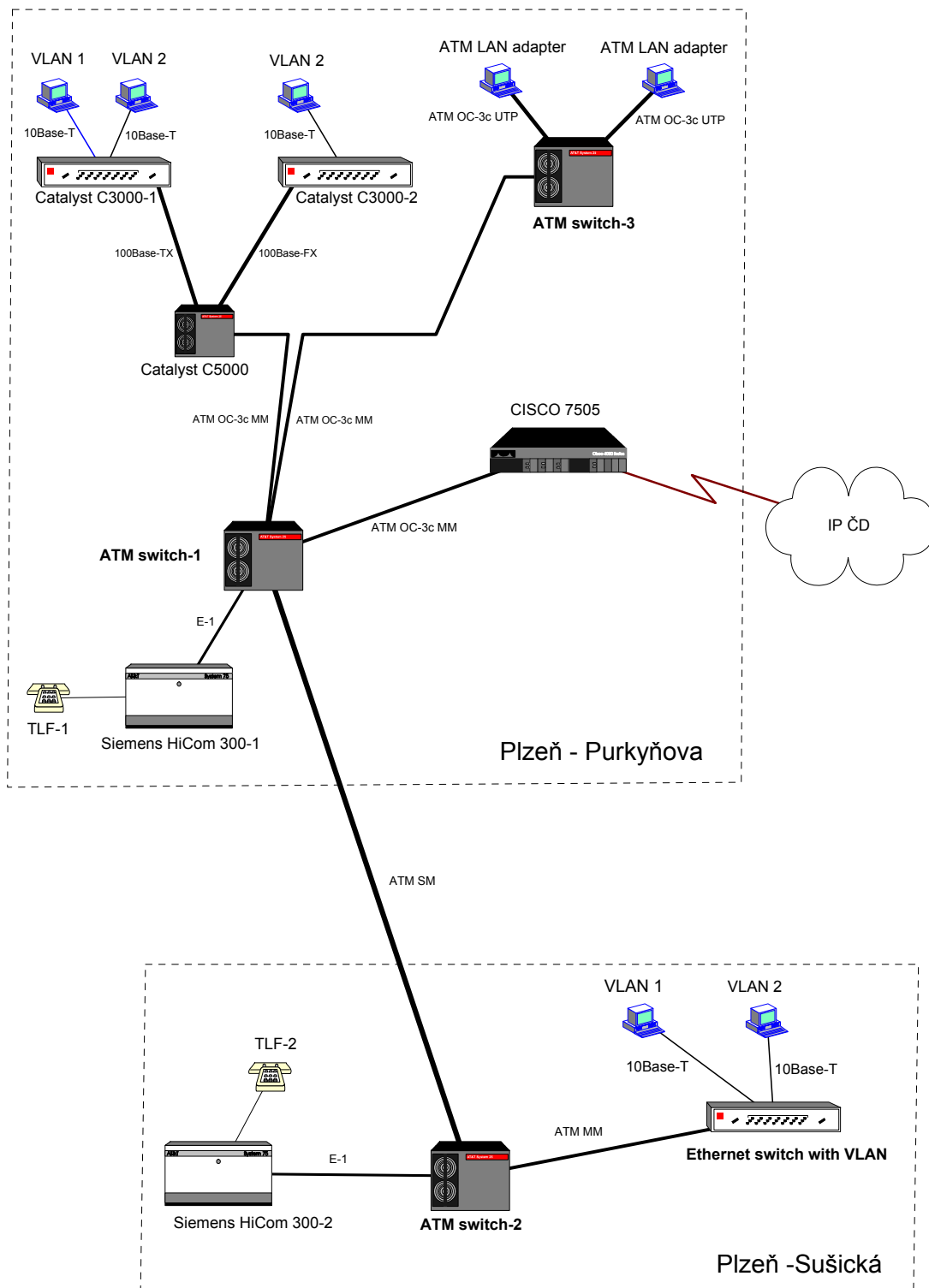
Testování bylo zahájeno 15.9.1997 a bylo rozloženo do několika etap s využitím již provozovaných prvků v lokalitách Plzeň - zesilovací stanice, Plzeň - hlavní nádraží, žst. Nepomuk, Strakonice - zesilovací stanice.

Pro testy byla podle potřeby uvolňována 4 vlákna na optickém kabelu na trase Plzeň - zesilovací stanice - Strakonice.

Vzhledem k potřebné minimalizaci HW rekonfigurací byly stanoveny následující etapy:

1. etapa - testy pouze v lokalitě Plzeň. Síť byla zapojena podle obrázku 1 a byly provedeny následující testy:

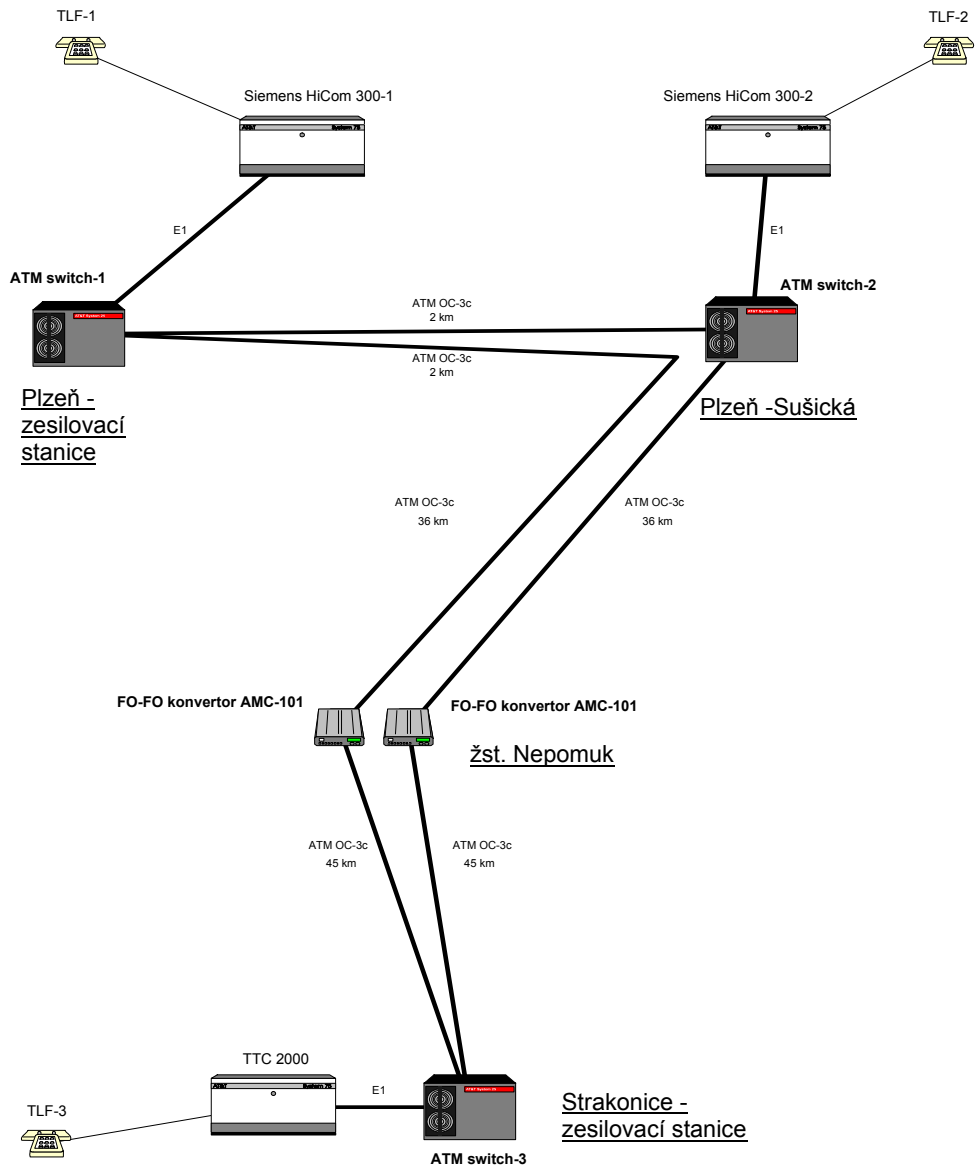
- testy kompatibility ATM přepínačů (switch) se stávajícími zařízeními (routery Cisco, TLF ústřednami Siemens a přepínači Cisco)
- testy VLAN přes ATM síť
- testy telefonní komunikace přes ATM síť (pro tyto testy bylo generováno zatížení ATM sítě pomocí datové komunikace mezi ATM LAN adaptéry po pevně zbudované cestě: ATM LAN adapter-1, ATM switch-3, ATM switch-1, ATM switch-2-port1, patch cord, ATM switch-2-port2, ATM switch-1, ATM switch-3, ATM LAN adapter-2
- ověření rozsahu podpory jednotlivých prvků pro RMON pod OpenView for Windows NT.

obrázek č.1. Zapojení pro 1. etapu testů

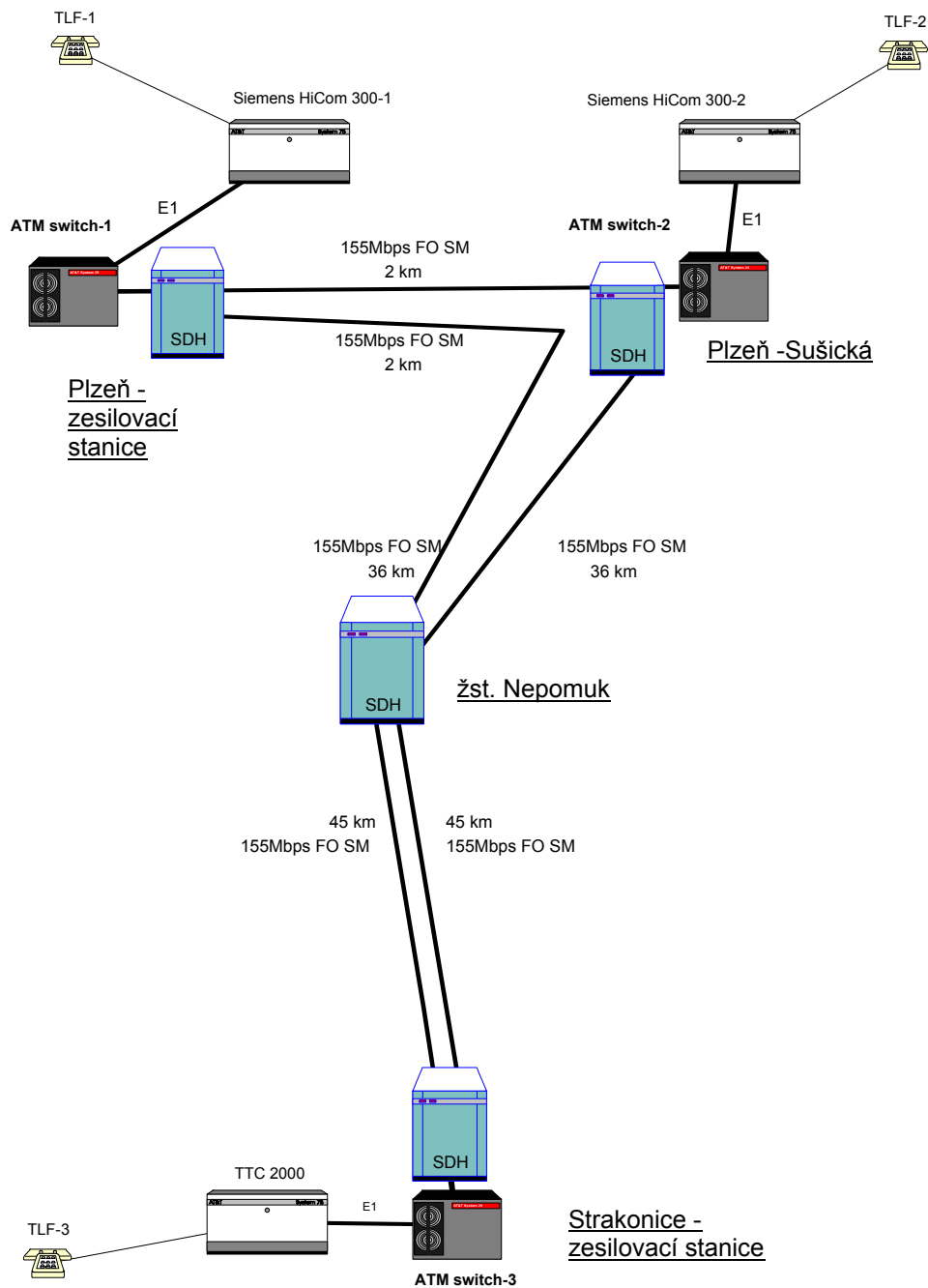
2. etapa - testy rozšířeny o lokalitu Strakonice podle obrázku 2 a byly provedeny testy:

- testy kompatibility s tlf ústřednou TTC-2000
- test přeměrování komunikace při přerušení linky

obrázek č.2 Zapojení pro 2. etapu testů

3. etapa - testy SDH podle obrázku 3 tak, že ATM přepínače nebyly propojeny přímo, ale přes SDH prvky.

ob

obrázek č.3 Zapojení pro 3. etapu testů

Specifikace optické trasy:

Trasa	délka	naměřený útlum
Plzeň ZS – Nepomuk:	37,4 km	14,7 dB
Nepomuk – Horažďovice:	25,1 km	9,3 dB
Horažďovice – Strakonice:	18,1 km	7,0 dB

2. etapa předpokládala nasazení ATM přepínačů pouze v Plzni a ve Strakonících. Jelikož útlum celkové trasy činil 31 dB, nebylo možné tuto vzdálenost překlenout bez nějaké formy retranslace. Pro toto byly vybrány modulární opakovače AMC-101 od firmy RAD. Vzhledem k nízkým útlumům na trase Nepomuk – Horažďovice – Strakonice byly opakovače umístěny pouze v Nepomuku.

Popis testovaných prvků

ATM switch Lightstream 1010, výrobce Cisco

Architektura přepínače:

Neblokující přepínací sběrnice se sdílenou pamětí a celkovou propustností 5 Gbps. Sdílené ATM buffery (vyrovnávací paměti) o velikosti 65536 ATM buněk (53 Bytů). Pětislotové šasi s nosičem ventilátorů a redundantními zdroji sdílejícími zátěž. Podpora autentifikace přístupů systémem TACACS+.

ATM switch Fore Runner ASX-1000, výrobce Fore Systems Inc.

Architektura přepínače:

Neblokující přepínač s vnitřní sběrnicí na bázi časového dělení (TDM) s přenosovou rychlostí až 10 Gbps. Vzhledem k neblokující architektuře jsou buffery umístěny až na výstupních portech. Architektura je označována jako "Distributed Shared Memory". Šasi šetnáctislotové s nosičem ventilátorů a redundantními zdroji sdílejícími zátěž. Podpora autentifikace přístupů systémem TACACS+.

ATM switch Fore Runner ASX-200BX, výrobce Fore Systems Inc.

Architektura přepínače:

Funkčně shodný přepínač jako **Fore Runner ASX-1000** s nižším výkonem. Vnitřní sběrnice na bázi TDM s přenosovou rychlostí 2,5 Gbps. Šasi čtyřslotové s nosičem ventilátorů a redundantními zdroji sdílejícími zátěž. Podpora autentifikace přístupů systémem TACACS+.

Workgroup switch Catalyst 5000, výrobce Cisco

Architektura přepínače:

Mediově nezávislá architektura, integrované přepínání rámců a buněk s podporou všech LAN a ATM přepínaných technologií prostřednictvím široké škály Ethernet, Fast Ethernet, FDDI, Token Ring a ATM switch modulů, plná podpora síťového operačního systému Cisco IOS (směrování). Přepínací sběrnice s třemi úrovněmi priority, bridgovací tabulka pro 16.000 MAC adres. Architektura Netflow switching kombinuje jednoduchost a rychlost přepínání na 2. vrstvě OSI modelu s inteligencí a rozšiřovatelností směrování na 3. vrstvě. Neblokující sběrnice o propustnosti 1.2 Gbps (respektive 3.6 Gbps u Catalystu 5500 a výhledově u Catalystu 5000). Obsahuje funkce LES (LAN Emulation Server), LECS (LAN Emulation Configuration Server) a BUS (Broadcast and Unknown Server) pro podporu tvorby emulovaných LAN. Podpora autentifikace přístupů systémem TACACS+.

Workgroup switch ES-3810, výrobce Fore Systems Inc.

Architektura přepínače:

Distribuovaná store-and-forward architektura. Propustnost 1.08 Gbps. Latence (doba průchodu packetu switchem) 50 μ s ATM-Ethernet, 61 μ s Ethernet-Ethernet. Bez funkcí LES,BUS,LECS.

Workgroup switch PH-8000, výrobce Fore Systems Inc.

Architektura přepínače:

Distributed shared memory switching (store and forward). Podpora routingu IP, IPX, AppleTalk; protokoly RIP, OSPF. Propustnost až 3,2 Gbps. Latence <100 μ s ATM-Ethernet. Funkce LES a BUS.

Výsledky testů ATM přepínačů

1. etapa

- testy kompatibility přepínačů ATM se stávajícími prvky
Kompatibilita na úrovni standardů prokázána u všech testovaných zařízení
- testy přístupových workgroup switchů na VLAN přes ATM síť
Plná funkčnost prokázána u všech testovaných zařízení. Maximální počet VLAN:

Cisco	Catalyst5000	1000
	Fore ES-3810	16
	Fore PH-8000	32
- testy telefonní komunikace přes ATM síť
Kompatibilita na úrovni standardů pro ISDN pobočkové ústředny u Hicom-300 prokázána.
- Ověření rozsahu podpory jednotlivých prvků pro RMON a HP Open View
Managovatelnost je u prvků Fore i Cisco řešena firemním softwarem, který je spustitelný jako samostatná aplikace pod operačním systémem HP-UX nebo WIN NT nebo jako aplikace zaintegrovatelná do HP OpenView. V případě FORE není k dispozici modul do HP OpenView pro WIN-NT.
Pro přepínače ATM doposud nebyl stanoven standard pro dálkový dohled, a proto se testy omezily pouze na přístupové workgroup switche, které podporují pouze vybrané SNMP MIB II / RMON skupiny.

2. etapa

- testy kompatibility s telefonní ústřednou TTC-2000
TTC-2000 v době testů nepodporovala Q-signalizaci. Podpora byla pouze pro K-signalizaci pro starší typy ústředen.
- testy přesměrování komunikace při ztrátě linky
Funkčnost prokázána u všech testovaných zařízení.

Z důvodu nedostupnosti generátoru ATM buněk a ATM analyzátoru nebylo možné provést testy prvků při plném zatížení. Tyto testy provedly "Evropské síťové laboratoře" v Paříži ve

spolupráci s časopisem Data Communication, kde byly publikovány v červenci 1997 v labtestu "Mix-and-Match ATM" a jsou dostupné na adrese:
http://www.data.com/Lab_Tests/mix.html.

Obecně lze říci, že obě firmy, které se zúčastnily testů splňují standardy stanovené ATM fórem, a navíc nabízejí svoje privátní doplňkové služby.

3. etapa

- testy SDH

Za účelem otestování systému SDH v reálných podmínkách provozu ČD bylo nasazeno zařízení ISM 2000 firmy LUCENT Technologies. Toto zařízení bylo instalováno v komunikačních uzlech ČD Plzeň-Škroupova, Plzeň-Sušická, Nepomuk a Strakonice.

Konfigurace zařízení byla navržena s linkovými výstupy 622 Mbps s optickým rozhraním. Desky TGU, PPC a PSF byly zdvojeny. Strana příspěvkových toků byla vystrojena deskami 2 Mbps s redundantní deskou a deskami 155/140 Mbps čisté kanály. Toky 2 Mbps byly provozovány s impedancí 120 Ohmů, toky 155 Mbps byly provozovány s elektrickým rozhraním s impedancí 75 Ohmů.

Kanály 155 Mbps byly využity pro provoz zařízení ATM v samostatných relacích Plzeň Škroupova-Plzeň Sušická a Plzeň Škroupova-Strakonice. ATM zařízení disponovalo optickým výstupem, proto byly použity opticko-elektrické konvertory AMC 101 firmy RAD. Před nasazením zařízení ATM byl ověřen bezchybný provoz transportní části sítě analyzátozem STM1 EST-2100. Reálný provoz datové komunikace přes zařízení SDH a ATM byl ověřen pracovníky SŽT a byl sledován bezchybným.

Za účelem vzájemného propojení telefonních ústředen byly zřízeny toky 2 Mbps v relaci Plzeň Škroupova-Plzeň Sušická a Plzeň Škroupova-Strakonice. K přímému nasazení provozu ústředen na připravené toky nedošlo, jejich bezchybná funkce byla ověřena analyzátozem rámce PFA 35.

Dne 21.11.1997 bylo provedeno seznámení s technickými parametry zařízení SDH ISM-2000 s následným praktickým předvedením kruhové ochrany provozovaných toků a ochrany HW zdvojením desek. Provoz byl simulován z analyzátozů STM1 EST-2100 a PFA35.

Závěrem zkušebního provozu lze konstatovat, že zařízení ISM2000 lze v podmínkách ČD použít.

Zhodnocení výsledků testů

Testy prokázaly použitelnost technologie ATM v prostředí telekomunikační sítě ČD a možnost jejího nasazení na některé kabelové trasy už i v současné době. V testovací lokalitě Plzeň bylo vybudováno prostředí pro provádění dalších testů. V návaznosti na testy ATM budou v průběhu roku probíhat testy ISDN prvků a dalších telekomunikačních prostředků.

S ohledem na správu ATM přepínačů a na firemní doplňkové služby považujeme za vhodnější nasazování ATM prvků do sítě ČD od jednoho Ověřitelce. V průběhu testování se však neprojevil žádný problém, který by zabraňoval koexistenci prvků firem Cisco a Fore systems v telekomunikační síti Českých drah.

Výsledky porovnávacích testů provedených SŽT budou k dispozici na adresách <http://www.szt.cdmail.cz> pro přístup z IP sítě ČD a <http://www.cdmail.cz>, kde bude část informací zrcadlena pro přístup z veřejného Internetu.

Závěrem České dráhy děkují všem zúčastněným firmám za bezúplatné zapůjčení potřebných komponent a za technickou podporu, bez nichž by nebylo možné tyto testy vůbec zrealizovat.

Plzeň, únor 1998

Lektoroval: Ing. Arnošt Dudek
ČD-DDC, O-14